

ผลกระทบจากการนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ของชุมชน

โดย นางสาววริฏฐา ทองสมุทร และ ดร.สาคร ชินวงศ์
สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การศึกษาผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ของชุมชนโดยรอบผ่านการให้บริการวิชาการ ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน

The study of Applied Knowledge from Academic Services of the
Office of Extension and Training Kamphaengsaen to Communities

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 16 สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาคโปสเตอร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
วันที่ 3-4 ธันวาคม 2562

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ขอมอบเกียรติบัตรเพื่อรับรองว่าผลงานวิจัย ภาคโปสเตอร์
เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชนโดยรอบ
ผ่านการให้บริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน
โดย
วริฏฐา ทองสมุทร และ สาคร ชินวงศ์
ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาส่งเสริมการเกษตร
และได้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 16 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ระหว่างวันที่ 3-4 ธันวาคม พ.ศ. 2562

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรณ วรमित)
ประธานคณะกรรมการฝ่ายจัดสัมมนาและ
ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 16

(รองศาสตราจารย์ น.สพ.ดร.อนุชัช ภิญโญภูมิมิตร)
รองอธิการบดีวิทยาเขตกำแพงแสน

การศึกษาผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชนโดยรอบ
ผ่านการให้บริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน

The study of Applied Knowledge from Academic Services of the Office of Extension and
Training Kamphaengsaen to Communities

วริษฐา ทองสมุทร¹ และ สากร ชินวงศ์¹

Warittha Thongsamut¹ and Sakhon Chinawong¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของชุมชน ติดตามผลกระทบการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และแนวทางในการพัฒนาการให้บริการวิชาการที่ตรงกับความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน (สฝ.กพส.) รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ประชาชนผู้รับบริการที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนอำเภอกำแพงแสน บางเลน สามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ที่ได้เข้ารับบริการวิชาการจาก สฝ.กพส. ในระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 จำนวน 44 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เน้นกลุ่มที่ได้นำความรู้จากการให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส. ไปใช้ประโยชน์โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีข้อคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และคำนวณหาค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการวิชาการในการพัฒนาอาชีพและวิชาชีพของ สฝ.กพส. ตรงกับความต้องการของชุมชน มีกระบวนการถ่ายทอดที่ทำให้ผู้รับบริการมีความรู้เพิ่มขึ้น องค์ความรู้มีความทันสมัยในระดับมากที่สุด และผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของเกษตรกรด้านสังคมมากที่สุดซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของชุมชน และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดในการทำให้มีสุขภาพจิตใจที่ดีและสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง พบว่าความสัมพันธ์ของการให้บริการวิชาการกับผลการนำไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย มีเงินออม มีหนี้สินลดลง และทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ด้านสังคมมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อให้คนในชุมชน เกิดการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย ประสานเครือข่ายภายนอก และขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อมทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตใจดี ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และในชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี แนวทางในการพัฒนาการให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส. คือ ควรจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติ/ สาธิต การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการพัฒนากลุ่ม/ชุมชนแบบมีส่วนร่วมและกลุ่มสัมพันธ์ในชุมชน ควรให้บริการองค์ความรู้ที่จำเป็นและสำคัญ คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำเกษตรเพื่อสุขภาพ การพัฒนาการเกษตร การทำเกษตรปลอดภัย การวางแผนการผลิต การวิเคราะห์เส้นทางผลผลิตเกษตร การวางแผนธุรกิจการจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การท่องเที่ยววิถีเกษตรและการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการชุมชน และควร

¹สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

The Office of Extension and Training, KamphaengSaen, Kasetsart University, KamphaengSaen Campus,
Nakhon Pathom, 73140, Thailand.

สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาสู่การเป็นชุมชน
ต้นแบบ

คำสำคัญ : การบริการวิชาการ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ABSTRACT

This research aimed to study community opinion, knowledge applied and develop academic services of The Office of Extension and Training Kamphaengsaen (OET KPS) which are suitable for community needs and benefits. The Sample consists of 44 farmers and people in five districts of Nakhon Pathom province (Kamphaengsaen, Banglen, Samphran and Mueang) in 2018-2019. Purposive sampling was used for data collection and the instrument used in data collection was questionnaire with open-ended and close-ended questions. The statistical package for the social science for windows used for data analyses were frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient.

The results found that the opinions of communities towards academic services of OET KPS in needs, knowledge gained and modernized were rated at highest level. Furthermore, effect of knowledge application in developing knowledge and encourage community participation and mental and physical health also were rated at highest level. The results showed that there is a significant correlation between academic services and knowledge application in 1) economic part; they can develop their career, and increase income, decrease expenses, debt reduction and community economy. 2) social part; they can set group enterprise, build up network, and social movement. 3) environmental part; getting good mental and physical health, resource optimization and good air quality. The study revealed academic services development plan of OET, KPS are 1) transferring knowledge to communities by practicing, demonstrating, study visit, community development and training, and 2) knowledge needs are product development, agriculture for health, agricultural development, good agricultural practices, production plan, agricultural markets, agribusiness, post-harvest management, agrotourism and small enterprise development moreover, collaboration with government organization and private company to enhance community participation for making role-model communities.

Keywords : academic services, knowledge application

E-mail address : warittha.t@ku.th

บทนำ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 ที่มุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็น ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560: 63) และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ให้ความสำคัญและน่านโยบายของประเทศเป็นแนวทางในการพัฒนาคน พัฒนาชุมชนและพัฒนาประเทศ จึงมีปรัชญาที่ว่า เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่น ในการส่งเสริมเสาะแสวงหา และพัฒนาความรู้ให้เกิดความเจริญอกงามทางภูมิปัญญาที่เพียบพร้อมด้วยวิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่ว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สร้างสรรค์ศาสตร์แห่งแผ่นดิน สู่สากลเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมีพันธกิจที่สำคัญ คือ 1) สร้างคนที่มีปัญญา รู้เหตุรู้ผล อยู่ในคุณธรรม และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม 2) สละสลวยภูมิปัญญา สร้างและพัฒนางานความรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนสร้างผลงานที่มีมาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ 3) ร่วมพัฒนากับชุมชนและรับผิดชอบต่อสังคม

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน เป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมด้วย การประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อนำองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยถ่ายทอดสู่ชุมชนและสังคม (สาคร และคณะ, 2560) ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านหลักสูตรต่างๆ เช่น หลักสูตรการส่งเสริมการเกษตร การเลี้ยงโคเนื้อ การเพาะเห็ดเศรษฐกิจ การทำนา หลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาการให้กับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ การฝึกอบรมอาชีพ ด้านเกษตร สิ่งประดิษฐ์ และอาหาร ซึ่งผ่านการดำเนินงานของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จากงานฝึกอบรม พัฒนาสถาบัน ส่งเสริมเผยแพร่ผลิตและพัฒนาสื่อ วิจัยและพัฒนา ในรูปแบบของกิจกรรม เช่น การอบรม การให้ความรู้ การเป็นที่ปรึกษา และกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เป็นต้น ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่ว่า ศูนย์กลางด้านส่งเสริมการเกษตรและจัดฝึกอบรมที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน และมีพันธกิจข้อหนึ่งที่ว่า ส่งเสริมการเกษตรและจัดฝึกอบรมที่มีความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จึงให้ความสำคัญในการศึกษาและพัฒนาชุมชน รวมทั้งการถ่ายทอดการดำเนินงาน องค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน ซึ่งในปี พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน ได้ดำเนินการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรม ไปถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์ในสังคม และประชาชนทั่วไป ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนวิถีคิด พฤติกรรม เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างสังคมคุณภาพ และส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการนำกระบวนการ วิธีการ องค์ความรู้ การเปลี่ยนแปลง การเสริมพลัง อันเป็นผลกระทบ ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและพื้นที่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ขยายผลต่อชุมชน ท้องถิ่นและสังคมอื่น ด้วยเหตุนี้ในปี พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จึงได้ดำเนินการโครงการวิจัยศึกษาผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาความรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นและติดตามผลกระทบการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชน จากการ

ให้บริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน และ 2) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการให้บริการวิชาการที่ตรงกับความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน (สฝ.กพส.)

กรอบความคิดในการวิจัย

<p>การบริการวิชาการโดย สฝ.กพส</p> <ul style="list-style-type: none">- การให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส.ตรงกับความต้องการของชุมชน (X1)- องค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัย (X2)- องค์ความรู้ที่ให้บริการเกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน (X3)- กระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น (X4)- องค์ความรู้ที่ได้รับทำให้เกิดการพัฒนาทักษะ (X5)- องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้	<p>ผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ต่อตนเอง ชุมชนและสังคม)</p> <p>ด้านเศรษฐกิจ (Y1)</p> <ul style="list-style-type: none">- ทำให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ (Y11)- ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (Y12)- ทำให้ลดรายจ่าย (Y13)- ทำให้มีเงินออมมากขึ้น (Y14)- ทำให้มีหนี้สินลดลง (Y15)- ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น (Y16) <p>ด้านสังคม (Y2)</p> <ul style="list-style-type: none">- ทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ (Y21)- การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับให้กับคนในชุมชน (Y22)- ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Y23)- ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชน (Y24)- ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายการพัฒนาาร่วมกันในชุมชน (Y25)- มีการประสานงานร่วมกับเครือข่ายนอกชุมชน (Y26)- ทำให้ชุมชนมีการขับเคลื่อนการพัฒนา (ผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจ ชุมชน ฯลฯ) (Y27) <p>ด้านสิ่งแวดล้อม (Y3)</p> <ul style="list-style-type: none">- ทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง (Y31)- ทำให้มีสุขภาพจิตใจที่ดี (Y32)- ทำให้มีการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Y33)
---	---

ภาพที่ 1 กรอบความคิดการศึกษผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชน

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. **ประชากร** คือ เกษตรกร กลุ่มตัวแทนเกษตรกร ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนในอำเภอกำแพงแสน บางเลน สามพราน และอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้เข้ารับบริการวิชาการจากสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน ในปี พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2562 จำนวนประมาณ 600 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้กระบวนการสุ่มตัวอย่างมาศึกษาในฐานะตัวแทนประชากรทั้งหมด ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ได้นำความรู้จากการบริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน ไปใช้ประโยชน์ จำนวน 44 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้ถูกออกแบบให้มีข้อความทั้งปลายเปิดและปลายปิด (Closed-ended and open-ended question) เพื่อใช้ในการสอบถามข้อมูล และแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบประเมินผลจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้อง นำเข้าข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยส่วนข้อมูลทั่วไป ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การกำหนดคะแนนระดับผลกระทบที่ได้รับจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ มีการกำหนดค่าคะแนนในการตอบ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นรายข้อ และหาค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านผลการวิจัยใช้วิธีการคำนวณหาค่าเฉลี่ยด้วยการนำไปเทียบกับเกณฑ์ในการแปลผลโดยใช้ จุดศูนยนิยมสองตำแหน่งมีการแปลความหมาย ดังนี้

1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการจากสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน และผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการได้รับประโยชน์และผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของชุมชนผ่านการบริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จากกลุ่มตัวอย่าง 44 คน สามารถจำแนกผลการศึกษาได้ 5 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ

ผู้รับบริการวิชาการ จำนวน 44 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 23 คน (ร้อยละ 52.30) และเพศชายจำนวน 21 คน (ร้อยละ 47.70) อายุเฉลี่ย 56 ปี ผู้รับบริการอาศัยอยู่ในอำเภอกำแพงแสนและอำเภอบางเลน ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน 14 คน (ร้อยละ 31.82) รองลงมาคือ อำเภอเมืองจำนวน 10 คน (ร้อยละ 22.72) และอำเภอสสามพรานจำนวน 6 คน (ร้อยละ 13.64) จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 21 คน (ร้อยละ 47.73) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำสวน/ ปลูกผักจำนวน 24 คน (ร้อยละ 54.55) มีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย 152,523.80 บาท ประกอบอาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป จำนวน 13 คน (ร้อยละ 29.55) มีรายได้จากอาชีพเสริมเฉลี่ย 144,000.00 บาท ส่วนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/ เครือข่าย พบว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน/ สหกรณ์ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 56.82) รองลงมาคือ กลุ่มการเงิน (ออมทรัพย์ กองทุนสวัสดิการ) จำนวน 13 คน (ร้อยละ 29.55) กลุ่มสุขภาพ (ผู้สูงอายุ) จำนวน 9 คน (ร้อยละ 20.45) และกลุ่มอาชีพ จำนวน 8 คน (ร้อยละ 18.18)

2. ความคิดเห็นต่อการบริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน

ความคิดเห็นในการบริการวิชาการของผู้ตอบแบบสอบถามจากสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน พบว่า ผู้รับบริการวิชาการมีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.20) และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นแต่ละหัวข้อจากมากไปน้อย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดจำนวน 3 หัวข้อ ได้แก่ การให้บริการวิชาการของ สฟ.กพส.ตรงกับความต้องการของชุมชน (4.41) รองลงมาคือ กระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น (4.32) และองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัย (4.27) ตามลำดับ ส่วนหัวข้อที่มีระดับความคิดเห็นที่ระดับมากที่สุดได้แก่ องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ (4.16) รองลงมาคือ องค์ความรู้ที่ให้บริการเกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน (4.14) องค์ความรู้ที่ได้รับทำให้เกิดการพัฒนาทักษะ (4.07) และองค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้ (4.05) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 3 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการให้บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยมีงานวิจัยที่ชุมชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และสามารถแก้ปัญหาในสังคมได้อย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมการบริการวิชาการผ่านระบบสารสนเทศและสื่อประชาสัมพันธ์ในทุกรูปแบบ เพื่อให้เข้าถึงผู้รับบริการได้หลากหลายและตอบสนองความต้องการของสังคม และการส่งเสริมหลักสูตรฝึกอบรมโครงการบริการวิชาการ โดยบูรณาการกับหน่วยงานอื่นในสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนและสังคม รวมทั้งการจัดการองค์ความรู้ของหน่วยงานต่างๆ ด้านการเกษตร อาหาร เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ฯลฯ และจัดให้มีสถานที่ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนแนวคิดเพื่อก่อให้เกิดผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2556)

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการบริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน

(n=44)

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	(S.D.)	แปลผล
1. การให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส.ตรงกับความต้องการของชุมชน	4.41	0.62	มากที่สุด
2. องค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัย	4.27	0.62	มากที่สุด
3. องค์ความรู้ที่ให้บริการเกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน	4.14	0.59	มาก
4. กระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น	4.32	0.47	มากที่สุด
5. องค์ความรู้ที่ได้รับทำให้เกิดการพัฒนาทักษะ	4.07	0.50	มาก
6. องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.05	0.61	มาก
7. องค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประกอบอาชีพได้	4.16	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.58	มาก

3. ผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

พบว่า โดยภาพรวมจากผลกระทบทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (4.04) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านจากมากไปน้อย พบว่า เมื่อผู้รับบริการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด (4.22) รองลงมาคือ ผลกระทบทางด้านสังคมอยู่ในระดับมาก (4.07) และผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก (3.84) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยของแต่ละหัวข้อดังนี้ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า ทุกประเด็นย่อยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หัวข้อทำให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ(4.11) รองลงมาคือ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (3.95) ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น (3.89) ทำให้ลดรายจ่าย (3.80) ทำให้มีเงินออมมากขึ้น (3.75) ทำให้มีหนี้สินลดลง (3.57)

2) ผลกระทบด้านสังคม พบว่า มี 2 ประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ทำให้เกิดการพัฒนางานองค์ความรู้ (4.30) รองลงมาคือ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน (4.27) และประเด็นที่อยู่ในระดับมากมี 5 ประเด็น ได้แก่ ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชน (4.09) รองลงมาคือ ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายการพัฒนาร่วมกันในชุมชน และทำให้ชุมชนมีการขับเคลื่อนการพัฒนา (ผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจ ชุมชน ฯลฯ) (4.07) การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับให้กับคนในชุมชน (3.98) และมีการประสานงานร่วมกับเครือข่ายนอกชุมชน (3.73)

3) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ประเด็นที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ทำให้มีสุขภาพจิตใจที่ดี (4.27) รองลงมาคือ ทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง (4.23) และที่อยู่ในระดับมาก คือ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (4.20) และส่งผลให้ชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี ปราศจากมลพิษ (4.18) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสาร และคณะ (2553) ที่พบว่าชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยมากที่สุดในด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ด้านผลกระทบทางสังคม ด้านผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม และผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสอดคล้องกับชุดิวัน (2556) พบว่า ศักยภาพของชุมชนรอบมหาวิทยาลัย ราชภัฏศรีสะเกษ มีลักษณะเป็นชุมชนกึ่งเมืองและมีการเปลี่ยนแปลงสภาพบริบทของชุมชนในหลายด้าน มีสภาพบริบทและศักยภาพของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน ด้าน

เศรษฐกิจ แนวทางการพัฒนาชุมชนรอบอย่างยั่งยืน พบว่า มหาวิทยาลัยได้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ทั้งด้านบวกและด้านลบ ในการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนจึงควรมีการพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจควบคู่กัน และในการพัฒนาควรคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับชุมชนโดยเฉพาะผลกระทบในด้านลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวซึ่งการพัฒนาที่เหมาะสมควรเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบต่อเนื่องและมาจากการวางแผนการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่ และเป็นแผนการพัฒนาที่มองทุกๆ ด้านอย่างครอบคลุม

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง

(n=44)

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	(S.D.)	แปลผล
1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	3.84	0.74	มาก
1.1 ทำให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ	4.11	0.69	มาก
1.2 ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	3.95	0.71	มาก
1.3 ทำให้ลดรายจ่าย	3.80	0.67	มาก
1.4 ทำให้มีเงินออมมากขึ้น	3.75	0.94	มาก
1.5 ทำให้มีหนี้สินลดลง	3.57	0.70	มาก
1.6 ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น	3.89	0.78	มาก
2. ผลกระทบด้านสังคม	4.07	0.62	มาก
2.1 ทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้	4.30	0.55	มากที่สุด
2.2 การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับให้กับคนในชุมชน	3.98	0.70	มาก
2.3 ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน	4.27	0.62	มากที่สุด
2.4 ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชน	4.09	0.71	มาก
2.5 ทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายการพัฒนาร่วมกันในชุมชน	4.07	0.70	มาก
2.6 มีการประสานงานร่วมกับเครือข่ายนอกชุมชน	3.73	0.79	มาก
2.7 ทำให้ชุมชนมีการขับเคลื่อนการพัฒนา (ผลิตภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชน ฯลฯ)	4.07	0.82	มาก
3. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม	4.22	0.67	มากที่สุด
3.1 ทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.23	0.60	มากที่สุด
3.2 ทำให้มีสุขภาพจิตใจที่ดี	4.27	0.59	มากที่สุด
3.3 ทำให้มีการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.20	0.73	มาก
3.4 ส่งผลให้ชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี ปราศจากมลพิษ	4.18	0.76	มาก
รวม	4.04	0.70	มาก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นในการให้บริการวิชาการและผลต่อการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการ (X) และการส่งผลต่อการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ (Y1) ด้านสังคม (Y2) และด้านสิ่งแวดล้อม (Y3) พบว่า มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 0.01 ดังนี้ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

1) ทุกหัวข้อของความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ

2) ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการของ สผ.กพส. ตรงกับความต้องการของชุมชน กระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น และองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัย มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย มีเงินออม มีหนี้สินลดลง และทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น

3) ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการด้านกระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น และองค์ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประกอบอาชีพได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตใจดี การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด และชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี

4) ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการด้านองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัยและกระบวนการถ่ายทอดทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสังคมในการถ่ายทอดต่อให้คนในชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย ประสานเครือข่ายภายนอก และขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน

5) ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการด้านองค์ความรู้ที่ได้รับเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสังคมในการถ่ายทอดต่อให้คนในชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย ประสานเครือข่ายภายนอก และขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน

6) ความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสังคมที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านองค์ความรู้ สอดคล้องกับ พัชราภา (2560) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ด้านเศรษฐกิจในมิติของรายได้ มีเพียงรายได้เฉลี่ยต่อคนของครัวเรือนเท่านั้นที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ส่วนรายได้จากอาชีพหลัก และรายได้จากอาชีพเสริม ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในมิติของรายจ่ายคือรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยต่อคนในครัวเรือนล้วนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ส่วนในประเด็นความคิดเห็นต่อการให้บริการวิชาการไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสังคมที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านองค์ความรู้ ซึ่งจากผลการวิจัยความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านสังคมในการทำให้เกิดการพัฒนาด้านองค์ความรู้ในระดับมากที่สุด (4.30) อาจเป็นเพราะการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในชุมชนมีหลายปัจจัยจากหลากหลายแหล่งและช่องทางจึงไม่พบความสัมพันธ์

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการบริการวิชาการ (X) และผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (Y)

ความคิดเห็นต่อการ บริการวิชาการ (X)	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ (Y1)						
	Y11	Y12	Y13	Y14	Y15	Y16	
X1	.377*	.95	.150	.059	.042	.098	
X2	.684**	.446**	.305*	.474**	.385**	.398**	
X3	.302*	.179	.365*	.270	.315*	.184	
X4	.387**	.251	.138	.288	.074	.289	
X5	.314*	.399**	.251	.529**	.287	.316*	
X6	.457**	.542**	.432**	.426**	.493**	.427**	
X7	.457**	.542**	.432**	.426**	.493**	.427**	
ความคิดเห็นต่อการ บริการวิชาการ (X)	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสังคม (Y2)						
	Y21	Y22	Y23	Y24	Y25	Y26	Y27
X1	-.077	.236	.245	.125	.095	.043	.172
X2	-.040	.388**	.283	.416**	.600**	.486**	.418**
X3	-.018	.008	.148	.025	.202	.379*	.124
X4	-.078	.305*	.410**	.329*	.358*	.239	.365*
X5	-.008	.137	.311*	.178	.187	.401**	.159
X6	-.244	.221	.212	.314*	.212	.269	.274
X7	-.232	.351*	.389**	.403**	.370*	.256	.398**
การได้รับประโยชน์จาก การบริการวิชาการ (X)	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม (Y3)						
	Y31	Y32	Y33	Y34			
X1	.180	.197	.271	.283			
X2	.325*	.237	.587**	.435**			
X3	.171	.225	.201	.203			
X4	.312*	.353*	.413**	.422**			
X5	.408**	.332*	.277	.212			
X6	.540**	.487**	.291	.285			
X7	.475**	.414**	.399**	.395**			

5. ความคิดเห็นต่อความต้องการรูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และองค์ความรู้

ผู้รับบริการมีความต้องการรูปแบบในการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ดังนี้ มีความต้องการในรูปแบบการฝึกปฏิบัติ/ สาธิต มากที่สุด (ร้อยละ 79.55) รองลงมาคือการศึกษาดูงาน (ร้อยละ 75.00) การพัฒนากลุ่ม/ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (ร้อยละ 65.91) การฝึกอบรม (ร้อยละ 59.09) และกลุ่มสัมพันธ์ในชุมชน (ร้อยละ 54.55) และมีความต้องการองค์ความรู้ที่จำเป็นและสำคัญในการพัฒนาตนเองและชุมชนสังคมของผู้รับบริการ ด้านองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มากที่สุด (ร้อยละ 65.91) รองลงมาคือการทำเกษตรเพื่อสุขภาพ (ร้อยละ

59.09) การพัฒนาการเกษตร (ร้อยละ 56.82) การทำเกษตรปลอดภัย (ร้อยละ 54.55) การวางแผนการผลิต (ร้อยละ 52.27) การวิเคราะห์เส้นทางผลผลิตเกษตร (ร้อยละ 50.00) การวางแผนธุรกิจ (ร้อยละ 47.73) การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 43.18) การท่องเที่ยววิถีเกษตร (ร้อยละ 40.91) และการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการในชุมชน (ร้อยละ 31.82) (ดังตารางที่ 4) ซึ่งสอดคล้องกับระวีวรรณ (2548) การพัฒนามนุษย์ให้มีการเรียนรู้ การฝึกอบรมเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนและชุมชน และ ศาคร และคณะ (2560) ที่พบว่าจากความหวังของผู้รับบริการวิชาการจากสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน จะต้องพัฒนาระบบและวิธีการในการให้บริการ องค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา และสอดคล้องกับ สุพัฒตรา และคณะ (2560) และ พงศ์ณเดช (2549) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความต้องการด้านการตลาดมาก การจัดหาแหล่งรับซื้อสินค้าทางการเกษตร การรวบรวมกลุ่มเพื่อขายสินค้าเกษตรการสร้างแหล่งรวบรวมสินค้าทางการเกษตรและการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ตารางที่ 4 ตามความต้องการรูปแบบในการจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และองค์ความรู้เพื่อการพัฒนา

รูปแบบการถ่ายทอด	จำนวน	ร้อยละ
1. การฝึกอบรม	26	59.09
2. การฝึกปฏิบัติ/ สาธิต	35	79.55
3. การศึกษาดูงาน	33	75.00
4. การพัฒนากลุ่ม/ชุมชนแบบมีส่วนร่วม	29	65.91
5. กลุ่มสัมพันธ์ในชุมชน	24	54.55
องค์ความรู้	จำนวน	ร้อยละ
1. การพัฒนาการเกษตร	25	56.82
2. การวางแผนการผลิต	23	52.27
3. การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว	19	43.18
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	29	65.91
5. การวางแผนธุรกิจ	21	47.73
6. การวิเคราะห์เส้นทางผลผลิตเกษตร	22	50.00
7. การพัฒนาเป็นผู้ประกอบการในชุมชน	14	31.82
8. การทำเกษตรปลอดภัย	24	54.55
9. การทำเกษตรเพื่อสุขภาพ	26	59.09
10. การท่องเที่ยววิถีเกษตร	18	40.91

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาลักษณะของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์จากชุมชนโดยรอบผ่านการให้บริการวิชาการของสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นและผลกระทบจากการให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส.

1) การให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส. ควรตรงกับความต้องการของชุมชน เป็นองค์ความรู้ที่ทันสมัย เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน มีกระบวนการถ่ายทอดที่ทำให้ผู้รับบริการมีองค์ความรู้เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรม สามารถนำไปปฏิบัติและนำไปประกอบอาชีพได้

2) การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พบว่าผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ ควรมีการพัฒนาในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย มีเงินออมมากขึ้น มีหนี้สินลดลง ส่งผลให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น ในด้านสังคมทำให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อมทำให้มีสุขภาพจิตใจที่ดีและทำให้มีสุขภาพกายที่แข็งแรง

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการให้บริการวิชาการและผลการนำไปใช้ประโยชน์ พบความสัมพันธ์ของการให้บริการวิชาการกับผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจทำให้เกิดการพัฒนาในการประกอบอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดรายจ่าย มีเงินออม มีหนี้สินลดลง และทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น การให้บริการวิชาการกับด้านสังคมในการถ่ายทอดต่อให้คนในชุมชน ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม สร้างเครือข่าย ประสานเครือข่ายภายนอก และขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน และการให้บริการวิชาการกับด้านสิ่งแวดล้อมทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง สุขภาพจิตใจดี การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด และชุมชนมีสภาพอากาศที่ดี

2. แนวทางในการพัฒนาการให้บริการวิชาการของ สฝ.กพส. ที่ตรงกับความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคม

1) รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ พบว่า มีความต้องการในรูปแบบการฝึกปฏิบัติ/ สาธิต การศึกษาดูงาน และการพัฒนากลุ่ม/ชุมชนแบบมีส่วนร่วม การฝึกอบรม และกลุ่มสัมพันธ์ในชุมชน

2) องค์ความรู้ที่สำคัญ พบว่า องค์ความรู้ที่จำเป็นและสำคัญในการพัฒนาตนเองและชุมชนสังคม คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทำเกษตรเพื่อสุขภาพ การพัฒนาการเกษตร การทำเกษตรปลอดภัย การวางแผนการผลิต การวิเคราะห์เส้นทางผลผลิตเกษตร การวางแผนธุรกิจ การจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว การท่องเที่ยววิถีเกษตร และการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการในชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรพัฒนาการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้รับบริการสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะ สามารถนำไปปฏิบัติและประกอบอาชีพได้ รวมทั้งสามารถนำองค์ความรู้พัฒนาชุมชนได้อีกด้วย จึงควรมุ่งเน้นและสนับสนุนงานบริการวิชาการและงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาลักษณะของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์จากชุมชนโดยรอบสำนักส่งเสริมและฝึกอบรม กำแพงแสน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และการวิจัยแบบปฏิบัติการ Action Research สร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนโดยรอบ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สร้างชุมชนต้นแบบจากการ

พัฒนาการบริการวิชาการที่มีสอดคล้องกับความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูติมา เมฆวัน. 2556. **การศึกษาแนวทางการพัฒนาชุมชนรอบมหาวิทยาลัยอย่างสมดุล**. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม.
- ประสาร วงศ์มณีรุ่ง อติศร คันทรส กมลวรรณ เปรมเกษม และ วรกานต์ ชาญธีรวัฒนา. 2553. **ทัศนคติของชุมชนและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยแม่โจ้**. โครงการวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553. เชียงใหม่.
- พงษ์นุเดช แห่งทอง. 2549. **ความต้องการพัฒนาการเกษตรของเกษตรกรเพื่อขอการรับบริการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้า ตำบลท่าจำปี ตำบลสันป่าม่วง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา**. การศึกษาอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พัชรภา สິงโธนสาร. 2560. **ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเขตตำบลแม่वंก อำเภอแม่वंก จังหวัดนครสวรรค์**. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2560). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2556. **แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2556 – 2565)**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. 2548. **หลักสูตรเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพัฒตรา คณานิตย์ และคณะ. 2560. **ความต้องการของเกษตรกรต่อการได้รับการพัฒนาการเกษตรจากองค์การบริหารส่วนตำบลหัวทอง อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น**. เก่นเกษตร 45 ฉบับพิเศษ 1: (2560)
- สาคร ชินวงศ์ สิริรัตน์ เชนฐสมน และสุภาภรณ์ สงค์ประชา. 2560. **ความพร้อมของศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะหน่วยงานบริการวิชาการด้านส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร**. Veridian E-Journal SU ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน): 533-549.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564**. สำนักนายกรัฐมนตรี.